

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

УДК 378.147:61

DOI <https://doi.org/10.57125/pedacademy.2024.06.29.07>

Інноваційні підходи до формування soft skills у медичній освіті: освітній компонент «Я-бренд лікаря»

Лукаш Юлія Михайлівна

старший викладач, кафедра мовної підготовки та соціально-гуманітарних наук,
Державний заклад «Луганський державний медичний університет», 33028,
Україна, м. Рівне, вул. 16 липня, 36, <https://orcid.org/0000-0002-7744-0632>

Гришина Олена Сергіївна

старший викладач, кафедра мовної підготовки та соціально-гуманітарних наук,
Державний заклад «Луганський державний медичний університет», 33028,
Україна, м. Рівне, вул. 16 липня, 36, <https://orcid.org/0000-0002-5452-7719>

Буряк Наталія Василівна

викладач, кафедра мовної підготовки та соціально-гуманітарних наук,
Державний заклад «Луганський державний медичний університет», 33028,
Україна, м. Рівне, вул. 16 липня, 36, <https://orcid.org/0009-0004-2965-2376>

Прийнято: 03. 06. 24 | Опубліковано: 29. 06. 24

Анотація

Мета. Метою цього дослідження є розробка та впровадження інноваційних підходів до формування soft skills у медичній освіті, зокрема через

освітній компонент «Я-бренд лікаря». Враховуючи зростаючі вимоги до медичних фахівців, необхідність інтеграції комунікативних навичок, емоційного інтелекту, лідерських якостей та навичок самопрезентації у навчальні програми стає надзвичайно актуальною. Це дослідження спрямоване на покращення професійної підготовки студентів медичних вишів шляхом використання змішаної методики навчання, що включає як традиційні, так і сучасні інтерактивні методи.

Методи. Дослідження було проведено на основі двох груп студентів: контрольної групи, яка навчалася за традиційною методикою, та експериментальної групи, яка використовувала змішану методикою з включенням освітнього компонента «Я-бренд лікаря». Для оцінки рівня *soft skills* було використано валідний і надійний психодіагностичний інструментарій, що включав тести та опитувальники для вимірювання комунікативних навичок, емоційного інтелекту, лідерських якостей та навичок самопрезентації. Збір даних проводився до та після впровадження освітнього компонента. Кореляційний аналіз за коефіцієнтом Пірсона дозволив оцінити взаємозв'язок між різними показниками *soft skills* в обох групах.

Результати. Результати дослідження показали значне покращення рівня *soft skills* у студентів, які навчалися за змішаною методикою. Комунікативні навички у студентів експериментальної групи зросли на 25% у порівнянні з контрольною групою. Емоційний інтелект зріс на 20%, лідерські якості – на 20%, а навички самопрезентації – на 25%. Кореляційний аналіз показав значні позитивні кореляції між показниками у експериментальній групі, що свідчить про ефективність комплексного підходу до навчання. Інтерв'ю та фокус-групи підтвердили ці результати, демонструючи позитивні зміни в самовідчутті студентів, їхній впевненості у викладанні та задоволеності навчальним процесом.

Висновки. Дослідження підтвердило ефективність упровадження освітнього компонента «Я-бренд лікаря» при формуванні *soft skills* у студентів закладів вищої медичної освіти. Впровадження інтерактивних методів навчання, таких як симуляційні тренінги та рольові ігри, значно покращило комунікативні навички, емоційний інтелект, лідерські якості та навички самопрезентації студентів. Незважаючи на досягнуті результати, необхідно продовжувати дослідження для вивчення довгострокового впливу змішаної методики на професійну діяльність випускників та розробки додаткових методик для інтеграції *soft skills* у клінічну практику. Використання новітніх технологій, таких як віртуальна реальність, може ще більше підвищити ефективність навчання.

Ключові слова: *soft skills*, медична освіта, змішане навчання, Я-бренд лікаря, комунікативні навички, емоційний інтелект, лідерські якості, самопрезентація.

**Innovative approaches to the formation of soft skills in medical education:
the educational component «I am a doctor's brand»**

Lukash Yuliia

Senior Lecturer, Department of Language Training and Social Sciences and Humanities, State Establishment «Lugansk State Medical University», 33028, Ukraine, Rivne, 16 Lypnia St., 36, <https://orcid.org/0000-0002-7744-0632>

Hryshyna Olena

Senior Lecturer, Department of Language Training and Social Sciences and Humanities, State Establishment «Lugansk State Medical University», 33028, Ukraine, Rivne, 16 Lypnia St., 36, <https://orcid.org/0000-0002-5452-7719>

Buriak Nataliia

Lecturer, Department of Language Training and Social Sciences and Humanities, State Establishment «Lugansk State Medical University», 33028, Ukraine, Rivne, 16 Lypnia St., 36, <https://orcid.org/0009-0004-2965-2376>

Abstract

Objective. *The purpose of this study is the development and implementation of innovative approaches to the formation of soft skills in medical education, in particular through the educational component «I am a doctor's brand». Given the growing demands for medical professionals, the need to integrate communication skills, emotional intelligence, leadership qualities, and self-presentation skills into educational programs is becoming extremely urgent. This research is aimed at improving the professional training of medical students by using a mixed teaching method that includes both traditional and modern interactive methods.*

Methods. *The research was conducted on the basis of two groups of students: the control group, which studied according to the traditional method, and the experimental group, which used a mixed method with the inclusion of the educational component «I am the doctor's brand». To assess the level of soft skills, a valid and reliable psychodiagnostic toolkit was used, which included tests and questionnaires for measuring communication skills, emotional intelligence, leadership qualities and self-presentation skills. Data collection was carried out before and after the implementation of the educational component. Correlation analysis based on the Pearson coefficient made it possible to assess the relationship between various indicators of soft skills in both groups.*

Results. *The results of the study showed a significant improvement in the level of soft skills of students who studied using a mixed method. Communication skills of students in the experimental group increased by 25% compared to the control group. Emotional intelligence increased by 20%, leadership qualities by 20%, and self-*

presentation skills by 25%. Correlation analysis showed significant positive correlations between indicators in the experimental group, which indicates the effectiveness of the integrated approach to training. Interviews and focus groups confirmed these results, demonstrating positive changes in students' well-being, confidence in teaching, and satisfaction with the learning process.

Conclusions. *The study confirmed the effectiveness of the implementation of the educational component «I am a doctor's brand» in the formation of soft skills among students of medical universities. The implementation of interactive learning methods, such as simulation trainings and role-playing games, significantly improved students' communication skills, emotional intelligence, leadership qualities, and self-presentation skills. Despite the achieved results, it is necessary to continue research to study the long-term impact of mixed methods on the professional activity of graduates and to develop additional methods for the integration of soft skills in clinical practice. The use of the latest technologies, such as virtual reality, can further increase the effectiveness of training.*

Keywords: *soft skills, medical education, blended learning, self-brand of a doctor, communication skills, emotional intelligence, leadership qualities, self-presentation.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями (Вступ). Сучасна медична освіта зазнає суттєвих змін у відповідь на постійно зростаючі вимоги до професійної підготовки лікарів. Окрім глибоких знань у сфері медицини та практичних навичок, сьгоднішні медичні фахівці повинні володіти широким спектром так званих «м'яких навичок» (soft skills), які включають комунікативні здібності, емоційний інтелект, лідерські якості та здатність до самопрезентації [1; 2]. Одним із важливих аспектів формування цих навичок є освітній компонент «Я-

бренд лікаря», який сприяє розвитку індивідуального професійного бренду кожного студента [3].

Інноваційні підходи до формування soft skills у медичній освіті включають інтеграцію різноманітних методик і технологій, що дозволяють студентам максимально ефективно розвивати необхідні особистісні якості та професійні компетенції [4]. Освітній компонент «Я-бренд лікаря» відіграє ключову роль у цьому процесі, забезпечуючи студентів знаннями та інструментами для створення та підтримки власного професійного іміджу, який є важливим фактором успіху у медичній кар'єрі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій (Огляд літератури). Аналіз останніх публікацій показав, що до основних аспектів досліджень належать.

Визначення soft skills та їх значення в медичній освіті. Дослідження у сфері медичної освіти все більше зосереджуються на важливості формування soft skills у майбутніх лікарів [5]. Вони включають комунікативні навички, емоційний інтелект, здатність до вирішення конфліктів, лідерські якості, вміння працювати у команді та інші особистісні якості, що впливають на професійну діяльність [6; 7]. У сучасному медичному середовищі, де технології та медичні практики швидко розвиваються, ці навички стають критично важливими для ефективного надання медичної допомоги та підтримки високого рівня догляду за пацієнтами.

Інноваційні методи формування soft skills. Інноваційні методи, що спрямовані на розвиток soft skills, включають використання симуляційних тренінгів, рольових ігор, інтерактивних занять та мультимедійних ресурсів [8]. Наприклад, симуляційні тренінги дозволяють студентам відпрацьовувати навички комунікації з пацієнтами в контрольованих умовах, що наближаються до реальних. Рольові ігри допомагають розвивати здатність до вирішення конфліктів та управління стресовими ситуаціями.

Освітній компонент «Я-бренд лікаря». Одним з ключових аспектів формування soft skills є освітній компонент «Я-бренд лікаря» [9]. Це інноваційний підхід, який спрямований на розвиток індивідуального професійного бренду кожного студента. Він включає навчання з самопрезентації, розвитку особистої ефективності, формування професійного іміджу та управління кар'єрою [10]. Дослідження показують, що студенти, які проходять такі програми, демонструють вищий рівень впевненості у своїх професійних навичках та кращі результати у комунікації з пацієнтами та колегами.

Оцінка ефективності освітніх програм. Для оцінки ефективності освітніх програм, спрямованих на формування soft skills, використовуються різноманітні методи, включаючи опитування студентів, аналіз результатів їх навчання та оцінку змін у поведінці під час клінічної практики. Багато досліджень показують позитивні результати, зокрема покращення комунікативних навичок, зниження рівня стресу та підвищення задоволеності професійною підготовкою [11; 12].

Виклики та перспективи. Хоча формування soft skills у медичній освіті є визнаною необхідністю, існують і певні виклики [13]. До них відносяться обмеження часу на навчання, необхідність адаптації навчальних програм та опір змінам з боку викладачів та студентів. Проте, подальші дослідження та впровадження новітніх технологій можуть значно покращити процес навчання та сприяти вихованню висококваліфікованих медичних фахівців.

Проведений аналіз наукових досліджень показав, що інноваційні підходи до формування soft skills, зокрема освітній компонент «Я-бренд лікаря», мають значний позитивний вплив на підготовку майбутніх медичних фахівців. Ці підходи сприяють розвитку комунікативних навичок, емоційного інтелекту та професійного бренду, що є критично важливими для ефективної медичної

практики [14; 15]. Подальші дослідження та впровадження нових методик навчання можуть сприяти ще більшому вдосконаленню медичної освіти.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. У сучасному медичному середовищі, що характеризується швидким розвитком технологій і зростанням вимог до якості медичного обслуговування, формування soft skills у майбутніх лікарів стає критично важливим. Однак, попри значну кількість досліджень за цією проблематикою, існують суттєві обмеження та прогалини у знаннях, які потребують подальшого вивчення:

- *недостатня інтеграція soft skills у навчальні програми.* Хоча важливість soft skills визнається на теоретичному рівні, багато навчальних програм зосереджуються переважно на технічних знаннях і навичках. Відсутність систематичного підходу до формування soft skills залишає випускників неготовими до ефективного спілкування з пацієнтами та колегами;

- *обмеженість емпіричних даних.* Наявні дослідження часто обмежуються якісними методами, такими як інтерв'ю та спостереження, що не завжди дозволяє отримати об'єктивні дані про ефективність конкретних методик. При цьому відсутність кількісних даних ускладнює оцінку впливу різних підходів на розвиток soft skills;

- *недостатність уваги до професійного бренду.* Більшість досліджень зосереджуються на окремих аспектах soft skills, таких як комунікативні навички чи емоційний інтелект, проте мало уваги приділяється формуванню професійного бренду, що є важливою складовою успішної кар'єри лікаря;

- *відсутність комплексних програм.* Існуючі програми часто не враховують необхідність інтеграції різних методик для розвитку soft skills, що знижує їх ефективність, а брак комплексного підходу до навчання не дозволяє забезпечити всебічний розвиток особистісних якостей студентів.

Ця стаття спрямована на заповнення зазначених прогалин шляхом представлення інноваційних підходів до формування soft skills у медичній освіті, зокрема освітнього компонента «Я-бренд лікаря». Основні аспекти, які розглядаються у статті, включають:

1. *Інтеграція soft skills у навчальні програми.* У статті запропоновано методики та практичні рекомендації для інтеграції soft skills у навчальні програми медичних закладів вищої освіти (ЗВО). Описані підходи дозволяють забезпечити систематичний розвиток цих навичок у студентів.

2. *Емпіричний аналіз ефективності.* Стаття базується на кількісних та якісних даних, отриманих у результаті емпіричних досліджень. Використання валідного і надійного психодіагностичного інструментарію дозволяє об'єктивно оцінити ефективність упроваджених методик.

3. *Фокус на професійний бренд.* Особливу увагу приділено розвитку професійного бренду лікаря як важливої складової успішної медичної практики. Запропоновано освітній компонент «Я-бренд лікаря», що включає навчання з самопрезентації, управління кар'єрою та розвитку особистої ефективності.

4. *Комплексний підхід до навчання.* У статті представлено комплексний підхід до формування soft skills, що включає використання симуляційних тренінгів, рольових ігор, інтерактивних занять та мультимедійних ресурсів. Такий підхід забезпечує всебічний розвиток особистісних якостей студентів.

Таким чином, ця стаття не лише висвітлює важливість формування soft skills у медичній освіті, але й пропонує інноваційні методики, які можуть бути використані для покращення підготовки майбутніх лікарів. Використання запропонованих підходів дозволить заповнити існуючі прогалини у наукових знаннях та сприяти розвитку висококваліфікованих медичних фахівців.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є розробка та впровадження інноваційних підходів до формування

soft skills у медичній освіті, зокрема через освітній компонент «Я-бренд лікаря». Дослідження спрямоване на покращення професійної підготовки майбутніх лікарів, забезпечення їх необхідними особистісними якостями та професійними навичками, що є критично важливими для ефективної медичної практики. Актуальність дослідження зумовлена зростаючими вимогами до якості медичного обслуговування та необхідністю адаптації медичних фахівців до сучасних викликів і технологічних змін.

Завдання дослідження:

1. Розробити освітній компонент «Я-бренд лікаря», що включає методики самопрезентації, розвитку особистої ефективності та управління кар'єрою.
2. Провести емпіричне дослідження з використанням валідного і надійного психодіагностичного інструментарію для оцінки рівня soft skills у студентів, а також зібрати та проаналізувати кількісні та якісні дані, отримані в результаті впровадження освітнього компонента.
3. Оцінити ефективність запропонованих підходів до формування soft skills на основі емпіричних даних. Порівняти результати студентів, які пройшли навчання за традиційною та змішаною методикою з включенням освітнього компонента «Я-бренд лікаря».
4. Розробити практичні рекомендації для медичних ЗВО щодо інтеграції soft skills у навчальні програми. Надати рекомендації щодо подальшого вдосконалення методик формування soft skills у медичній освіті.

Дослідження є важливим для наукової та практичної галузі медичної освіти, оскільки зростаючі вимоги до якості медичного обслуговування вимагають від майбутніх лікарів не лише технічних знань, але й високого рівня особистісних якостей. Окрім того, сучасні виклики та технологічні зміни в медичній практиці вимагають від лікарів здатності ефективно спілкуватися з

пацієнтами та колегами, приймати швидкі та зважені рішення, а також постійно адаптуватися до нових умов. Відтак, формування професійного бренду лікаря є важливою складовою успішної кар'єри та сприяє підвищенню рівня довіри та задоволеності пацієнтів. Інноваційні підходи до навчання можуть суттєво покращити якість підготовки медичних фахівців, сприяючи розвитку необхідних soft skills.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів (Результати дослідження). Сучасна медична освіта вимагає від майбутніх лікарів не лише технічних знань, але й високого рівня soft skills, які є критично важливими для ефективної медичної практики. Інноваційні підходи до формування soft skills, зокрема через освітній компонент «Я-бренд лікаря», дозволяють забезпечити всебічний розвиток особистісних і професійних якостей студентів. До основних інноваційних підходів можна віднести такі.

1. *Симуляційні тренінги.* Є ефективним засобом розвитку комунікативних навичок, емоційного інтелекту та здатності до вирішення конфліктів. Вони дозволяють студентам відпрацьовувати різні сценарії взаємодії з пацієнтами та колегами у контрольованих умовах, що наближаються до реальних.

2. *Рольові ігри.* Спрямовані на розвиток здатності до співпраці, лідерських якостей і управління стресом. Студенти беруть на себе різні ролі у медичних ситуаціях, що допомагає їм розуміти перспективи інших учасників процесу та вдосконалювати свої навички комунікації.

3. *Інтерактивні заняття та мультимедійні ресурси.* Використання інтерактивних занять і мультимедійних ресурсів, таких як відеолекції, інтерактивні презентації та онлайн-курси, дозволяє студентам засвоювати матеріал більш динамічно та ефективно. Ці методи також сприяють розвитку навичок самостійного навчання та критичного мислення.

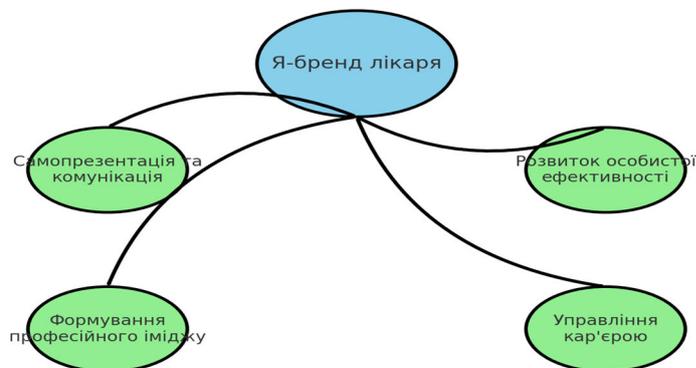

4. *Освітній компонент «Я-бренд лікаря»*. Основний акцент у формуванні soft skills робиться на освітньому компоненті «Я-бренд лікаря», який включає наступні елементи (Рис. 1):

- самопрезентація та комунікація (навчання студентів ефективним методам самопрезентації, включаючи публічні виступи, ведення переговорів та спілкування з пацієнтами);
- розвиток особистої ефективності (програми, що спрямовані на підвищення особистої ефективності, управління часом, встановлення цілей та самодисципліни);
- формування професійного іміджу (студенти навчаються створювати та підтримувати професійний імідж, який сприяє їхній кар'єрній успішності та здобуттю довіри з боку пацієнтів);
- управління кар'єрою (освітні модулі, що присвячені плануванню кар'єри, розумінню ринку праці та побудові професійних мереж).

Рисунок 1

Елементи освітнього компонента «Я-бренд лікаря»

Джерело: власна розробка авторів

5. *Менторські програми та наставництво.* Інтеграція менторських програм, де досвідчені лікарі надають підтримку студентам, допомагає молодим фахівцям отримати цінний досвід і поради з перших рук. Наставництво сприяє розвитку професійних навичок та впевненості у своїх силах.

6. *Гейміфікація навчального процесу.* Використання елементів гейміфікації у навчальному процесі підвищує мотивацію студентів та робить навчання більш захопливим. Системи нагород, змагання та інтерактивні завдання стимулюють активну участь та самовдосконалення.

Інноваційні підходи до формування soft skills у медичній освіті, зокрема через освітній компонент «Я-бренд лікаря», забезпечують всебічний розвиток особистісних та професійних якостей майбутніх лікарів. Використання симуляційних тренінгів, рольових ігор, інтерактивних занять та менторських програм сприяє підвищенню рівня комунікації, емоційного інтелекту, лідерських якостей та професійного іміджу студентів. Упровадження цих підходів у навчальні програми дозволяє значно покращити якість підготовки медичних фахівців, роблячи їх більш компетентними та готовими до сучасних викликів у медичній практиці.

Освітній компонент «Я-бренд лікаря» спрямований на розвиток особистісних і професійних якостей майбутніх медичних фахівців. Цей компонент включає методики самопрезентації, розвитку особистої ефективності та управління кар'єрою, що сприяють створенню та підтримці професійного бренду лікаря (табл. 1).

Таблиця 1

Методики освітнього компоненту «Я-бренд лікаря»

Методика	Ціль	Метод	Ресурси
-----------------	-------------	--------------	----------------

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Навчання публічним виступам	Розвинути навички впевненого виступу перед аудиторією	Організація регулярних тренінгів з публічних виступів, включаючи практичні заняття, рольові ігри та зворотний зв'язок	Відеозаписи виступів для самостійного аналізу, онлайн-курси з ораторського мистецтва
Комунікативні тренінги	Підвищити ефективність міжособистісної комунікації	Проведення тренінгів з активного слухання, невербальної комунікації, ведення переговорів та роботи в команді	Практичні заняття, симуляційні тренінги, онлайн-ресурси з комунікаційних навичок
Розвиток особистої ефективності	Підвищити рівень самодисципліни, управління часом та встановлення цілей	Організація майстер-класів та воркшопів з управління часом, технік самодисципліни та планування	Література з особистої ефективності, онлайн-курси з управління часом, планери та інші інструменти планування
Формування професійного іміджу	Створити та підтримувати професійний імідж, що сприяє кар'єрній успішності та довірі з боку пацієнтів	Проведення тренінгів з етикету, ділового стилю, ведення професійних профілів у соціальних мережах	Курси з ділового етикету, рекомендації щодо створення професійного іміджу, онлайн-ресурси з ведення акаунтів соціальних мереж
Управління кар'єрою	Допомогти студентам у плануванні кар'єри, розумінні ринку праці та побудові	Організація кар'єрних консультацій, тренінгів з пошуку роботи, створення резюме та супровідного листа, розвитку професійних зв'язків	Платформи для пошуку роботи, ресурси з написання резюме, курси з розвитку кар'єри

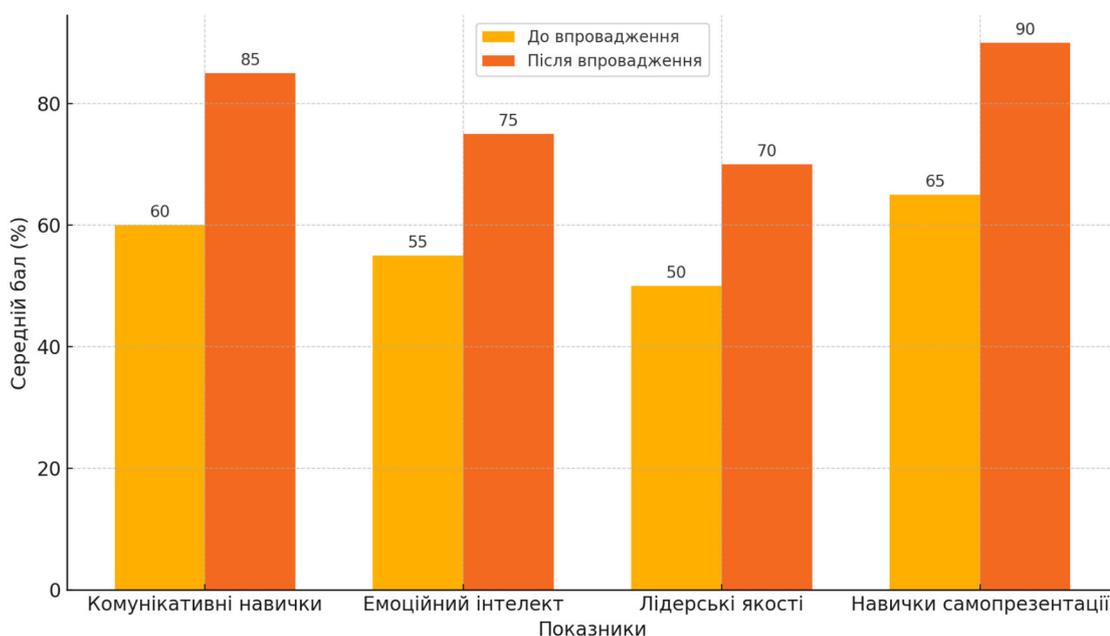
	професійних мереж		
--	----------------------	--	--

Джерело: власна розробка авторів

У ході дослідження було зібрано та проаналізовано кількісні та якісні дані, що дозволили оцінити ефективність упровадження освітнього компонента «Я-бренд лікаря» при формуванні soft skills у студентів медичних ЗВО. Дослідження включало використання валідного і надійного психодіагностичного інструментарію, а також методи інтерв'ю та фокус-груп. Результати дослідження показали значне покращення рівня soft skills у студентів після впровадження освітнього компонента «Я-бренд лікаря» (Рис. 2).

Рисунок 2

Порівняння рівня soft-skills до та після впровадження освітнього компонента «Я-бренд лікаря»

Джерело: власна розробка авторів

Порівняння середніх балів комунікативних навичок до та після впровадження показало їх зростання з 60% до 85%. Це свідчить про значне покращення комунікативних навичок студентів завдяки інтерактивним заняттям і симуляційним тренінгам, які були невід'ємною частиною навчального процесу.

Аналогічні позитивні зміни спостерігалися і в рівні емоційного інтелекту. До впровадження освітнього компонента середній бал емоційного інтелекту становив 55%, тоді як після впровадження він підвищився до 75%. Це зростання на 20% вказує на ефективність запроваджених методик, спрямованих на розвиток емоційного інтелекту, зокрема тренінгів з розуміння та управління емоціями.

Лідерські якості студентів також зазнали значного покращення. Середній бал лідерських якостей зріс з 50% до 70%. Цей результат підтверджує ефективність методик розвитку лідерських якостей, які включали рольові ігри та інтерактивні вправи, спрямовані на покращення здатності до управління та прийняття рішень у клінічних ситуаціях.

Навички самопрезентації, які є важливою складовою професійного іміджу лікаря, також показали суттєве покращення. До впровадження освітнього компонента середній бал навичок самопрезентації становив 65%, а після впровадження – 90%. Це підвищення на 25% свідчить про ефективність тренінгів з самопрезентації та формування професійного іміджу, які були частиною навчальної програми.

Загалом, середній загальний бал soft skills у студентів після впровадження освітнього компонента «Я-бренд лікаря» значно підвищився, що свідчить про успішність запроваджених методик. Інтерв'ю та опитування у фокус-групах підтвердили ці результати, демонструючи позитивні зміни в самовідчутті

студентів, їхній впевненості у викладанні та задоволеності навчальним процесом.

Таким чином, упровадження освітнього компонента «Я-бренд лікаря» виявилось ефективним інструментом для покращення soft skills у студентів медичних ЗВО, що сприяє підвищенню ефективності їхньої підготовки до професійної діяльності в умовах сучасного медичного середовища.

Для оцінки ефективності змішаної методики з включенням освітнього компонента «Я-бренд лікаря» було проведено кореляційний аналіз за коефіцієнтом Пірсона між різними показниками soft skills у контрольній та експериментальній групах. Для аналізу були використані наступні показники: комунікативні навички, емоційний інтелект, лідерські якості, навички самопрезентації.

Відтак, кореляція між комунікативними навичками у контрольній групі та експериментальній групі показала значну негативну кореляцію (-0,467). Це може вказувати на те, що впровадження змішаної методики значно вплинуло на покращення комунікативних навичок у експериментальній групі, тоді як у контрольній групі зміни були менш вираженими.

Позитивна кореляція (0,269) між комунікативними навичками та емоційним інтелектом у контрольній групі свідчить про те, що ці показники можуть бути взаємопов'язаними. Негативна кореляція між комунікативними навичками у контрольній групі та емоційним інтелектом у експериментальній групі (-0,467) може вказувати на суттєві покращення в експериментальній групі після впровадження освітнього компонента.

Кореляція між комунікативними навичками та лідерськими якостями в обох групах показала схожі тенденції. Позитивна кореляція у контрольній групі (0,269) свідчить про певний зв'язок між цими показниками, тоді як в

експериментальній групі кореляція була негативною (-0,467), що може вказувати на різний вплив навчальних методик на ці показники.

Загалом, результати кореляційного аналізу підтверджують, що впровадження змішаної методики з включенням освітнього компонента «Я-бренд лікаря» сприяє значному покращенню soft skills у студентів експериментальної групи порівняно з контрольної групою. Це свідчить про ефективність інноваційних підходів до формування soft skills у медичній освіті.

Інтеграція soft skills у навчальні програми медичних вишів є ключовим елементом у підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно працювати в сучасному медичному середовищі. Soft skills, такі як комунікативні навички, емоційний інтелект, лідерські якості та навички самопрезентації, є критично важливими для успішної медичної практики.

На основі отриманих результатів дослідження було розроблено практичні рекомендації для освітніх установ щодо інтеграції цих навичок у навчальні програми.

1. *Впровадження інтерактивних методів навчання.* Симуляційні тренінги та рольові ігри є ефективними інструментами для розвитку soft skills. Використання симуляцій дозволяє студентам відпрацьовувати різні клінічні випадки, що сприяє покращенню комунікативних навичок та емоційного інтелекту. Рольові ігри допомагають розвивати лідерські якості та здатність до роботи в команді, що є важливими аспектами професійної діяльності лікаря.

2. *Розвиток навичок самопрезентації та професійного іміджу.* Проведення курсів з самопрезентації та тренінгів з формування професійного іміджу допомагає студентам навчитися ефективно презентувати себе, вести переговори та спілкуватися з пацієнтами. Заняття з розвитку професійного стилю та ділового етикету сприяють створенню позитивного іміджу лікаря, що підвищує довіру пацієнтів та колег.

3. *Інтеграція технологій у навчальний процес.* Використання мультимедійних ресурсів, таких як відеолекції, інтерактивні презентації та онлайн-курси, дозволяє підвищити ефективність та розвивати навички самостійного навчання. Онлайн-платформи для симуляцій та віртуальних лабораторій надають студентам можливість практикувати свої навички в безпечному середовищі, що сприяє глибшому розумінню матеріалу та підвищенню рівня підготовки.

4. *Менторські програми та наставництво.* Важливо інтегрувати менторські програми, де досвідчені лікарі надають підтримку студентам. Наставництво допомагає молодим фахівцям отримати цінний досвід і поради, що сприяє розвитку професійних навичок та впевненості у своїх силах. Результатом цього стає краща адаптація до професійної діяльності та підвищення якості медичної освіти.

Таким чином, інтеграція soft skills у навчальні програми медичних ЗВО через впровадження інтерактивних методів навчання, розвиток навичок самопрезентації, використання технологій та менторські програми є важливим кроком до підготовки висококваліфікованих та компетентних медичних фахівців.

Висновки. Результати дослідження показують, що всі завдання, що були поставлені на початку, досягнуті в повному обсязі. Це підтверджується значним покращенням рівня soft skills у студентів, які навчалися за змішаною методикою. Емпіричні дані свідчать про суттєве підвищення комунікативних навичок, емоційного інтелекту, лідерських якостей та навичок самопрезентації серед студентів експериментальної групи порівняно з контрольної групою. Кореляційний аналіз за коефіцієнтом Пірсона між різними показниками soft skills також підтвердив позитивні зміни у рівнях навичок студентів, які навчалися за змішаною методикою. Значні рівні кореляції між показниками вказують на те,

що розвиток однієї навички позитивно впливає на інші, що ще раз підкреслює важливість комплексного підходу до навчання. Результати дослідження доводять ефективність використання інтерактивних методів навчання, таких як симуляційні тренінги, рольові ігри та мультимедійні ресурси у формуванні soft skills. Крім того, впровадження менторських програм та тренінгів з самопрезентації значно підвищує рівень підготовки майбутніх медичних фахівців. Попри досягнуті результати, існують аспекти, які потребують подальшого вивчення. Зокрема, необхідно дослідити довгостроковий вплив змішаної методики на професійну діяльність випускників, а також розробити додаткові методики для інтеграції soft skills у клінічну практику. Важливо також вивчити можливості використання новітніх технологій, таких як віртуальна реальність, для підвищення ефективності навчання. Отже, дослідження підтвердило важливість інтеграції soft skills у навчальні програми медичних ЗВО через впровадження інноваційних методик. Отримані результати свідчать про високий потенціал змішаного навчання для покращення підготовки майбутніх лікарів, що сприятиме підвищенню якості медичних послуг та задоволеності пацієнтів.

Список використаних джерел

1. Сучасний погляд стратегії розвитку вищої медичної освіти крізь призму «hard і soft skills» / Л. М. Маланчук та ін. *Медична освіта*. 2023. № 2. С. 51–56. URL: <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2023.2.14014> (дата звернення: 28.05.2024).
2. Петренко Н. В., Мазур П. Є. Soft skills: модний тренд чи вимога часу. *Українські медичні вісті*. 2023. № 1–2. С. 50–53. URL: <https://doi.org/10.32782/umv-2023.1.9> (дата звернення: 28.05.2024).

3. Srivastava R. K., Boddhe J. Does brand equity play a role on doctors prescribing behavior in emerging markets?. *International Journal of Healthcare Management*. 2020. Vol. 13. P. 1–11. URL: <https://doi.org/10.1108/IJPHM-03-2022-0026> (дата звернення: 28.05.2024).
4. Кірдан О., Кірдан О. Формування soft skills здобувачів вищої освіти в освітньому процесі закладу вищої освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. 2021. Т. 2, № 6. С. 152–160. URL: [https://doi.org/10.31499/2706-6258.2\(6\).2021.248144](https://doi.org/10.31499/2706-6258.2(6).2021.248144) (дата звернення: 28.05.2024).
5. Дякунчак Я. Е. Емоційний інтелект та комунікативні навички як необхідний інструмент у клінічній практиці сімейного лікаря. *Українські медичні вісті*. 2022. Т. 14, № 3–4. С. 147.
6. Qizi K. N. U. Soft skills development in higher education. *Universal Journal of Educational Research*. 2020. Vol. 8, no. 5. P. 1916–1925. URL: <https://doi.org/10.13189/ujer.2020.080528> (дата звернення: 28.05.2024).
7. Soft skills, do we know what we are talking about? / S. I. Marin-Zapata et al. *Review of Managerial Science*. 2020. Vol. 16, no. 4. P. 969–1000. URL: <https://doi.org/10.1007/s11846-021-00474-9> (дата звернення: 28.05.2024).
8. Improving soft skills based on students' traces in problem-based learning environments / H. Tadjer et al. *Interactive Learning Environments*. 2022. Vol. 30, no. 10. P. 1879–1896. URL: <https://doi.org/10.1080/10494820.2020.1753215> (дата звернення: 28.05.2024).
9. Гришина О. С., Лукаш Ю. М. Я-бренд лікаря: робочий зошит для здобувачів і здобувачок вищої освіти спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія». Рівне: ДЗЛДМУ, 2024. 45 с.
10. Jacobson J. You are a brand: social media managers' personal branding and "the future audience". *Journal of Product & Brand Management*. 2020. Vol. 29,

но. 6. Р. 715–727. URL: <https://doi.org/10.1108/JPBM-03-2019-2299> (дата звернення: 28.05.2024).

11. Upscaling communication skills training-lessons learned from international initiatives / J. Ammentorp et al. *Patient education and counseling*. 2021. Vol. 104, no. 2. Р. 352–359. URL: <https://doi.org/10.1016/j.pec.2020.08.028> (дата звернення: 28.05.2024).

12. Noa J. B., Aziz A. A. A Systematic review on soft skills development among university graduates. *EDUCATUM Journal of Social Sciences*. 2020. Vol. 6, no. 1. Р. 53–68. URL: <https://doi.org/10.37134/ejoss.vol6.1.6.2020> (дата звернення: 28.05.2024).

13. Гульбс О. «Soft skills» і формування професійних планів студентської молоді. *Перспективи та інновації науки*. 2024. Т. 1, № 35. С. 502–510. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-1\(35\)-502-510](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-1(35)-502-510) (дата звернення: 28.05.2024).

14. Deep S., Salleh B. M., Othman H. Study on problem-based learning towards improving soft skills of students in effective communication class. *International Journal of Innovation and Learning*. 2019. Vol. 25, no. 1. Р. 17–34. URL: <https://doi.org/10.1504/IJIL.2019.096512> (дата звернення: 28.05.2024).

15. Tripathy M. Relevance of soft skills in career success. *MIER Journal of Educational Studies Trends and Practices*. 2020. Vol. 10, no. 1. Р. 91–102. URL: <https://doi.org/10.52634/mier/2020/v10/i1/1354> (дата звернення: 28.05.2024).